

PRAVILNIK O DELU NOVINARSKEGA RAZSODIŠA

SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Ta pravilnik določa sestavo, konstituiranje ter način dela in odločanja Novinarskega razsodišča (v nadaljevanju NR).

Poimenovanja v moškem spolu v tem pravilniku veljajo za oba spola.

2. člen

NR obravnava in presoja očitane kršitve Kodeksa novinarjev Slovenije in drugih avtorjev uredniških vsebin. NR ne razsoja o kršitvah preambule. Prav tako NR ne razsoja o kršitvah priporoila.

NR deluje tudi preventivno. Na lastno pobudo ali na pobudo organov DNS in SNS ter drugih udeležencev v množičnem komuniciranju lahko NR organizira posvete, okrogle mize, javne razprave in druge oblike javnega soočanja mnenj o temah, ki zadevajo delo novinarjev in etiko javne besede.

NR obravnava tudi primere in pojave neetičnega ravnanja novinarjev in drugih avtorjev uredniških vsebin, ki niso članici Društva novinarjev Slovenije (DNS) ali Sindikata novinarjev Slovenije (SNS).

Kadar avtor novinarskega prispevka ni znan ali je podpisan s kraticami in ga urednik oziroma medij ne želi razkriti, NR kot udeleženca postopka pred razsodiščem oziroma odgovorno osebo šteje odgovornega urednika medija v katerem je bil objavljen obravnavani prispevek.

3. člen

Postopek pred NR se lahko sklene:

- 1) z razsodbo NR o ugotovljeni kršitvi, če gre za člana DNS ali SNS,
- 2) s stališčem NR o ugotovljeni kršitvi, če novinar ni član DNS ali SNS,
- 3) z razsodbo NR, da očitane kršitve ni bilo,
- 4) s stališčem NR, da očitane kršitve ni bilo,
- 5) s poravnavo med udeleženci v postopku.

4. člen

Izhajajo iz novinarske prakse in obravnavanih primerov lahko NR oblikuje priporoila, ki dopolnjujejo in pojasnjujejo posamezne člene kodeksa.

NR lahko predlaga upravnemu odboru DNS oziroma izvršilnemu odboru SNS, da člana društva oziroma sindikata izključi iz ene ali obeh organizacij. Takšen ukrep NR lahko predlaga le, če je prišlo do namerne, zavestne ali ponavljajoče se hude kršitve členov Kodeksa novinarjev Slovenije.

5. len

N R ima enajst članov. Člani N R izmed sebe izvolijo predsednika in podpredsednika razsodišča. Postopek izvolitve članov N R določata statuta DNS in SNS. Generalni sekretar DNS opravlja naloge tajnika N R.

6. len

Sedež Društva novinarjev Slovenije je praviloma tudi sedež N R. N R lahko razpiše obravnavo tudi na drugem naslovu oziroma kraju, če presodi, da bi bilo to primerno, in bi bile na ta način boljše zaščitene pravice vseh udeležencev v postopku.

POSTOPEK

7. len

N R odloča na sejah. Seje N R so sklepne, če je navzo jih najmanj šest članov. Vodi jih predsednik N R, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik. Če je tudi podpredsednik odsoten ali izločen iz postopka, seje vodi član N R, ki ga za to pooblasti predsednik N R. N R odloča z navadno večino, če ni s tem pravilnikom določena druga pravila za sprejem posameznih odločitev.

N R lahko na dopisnih sejah odloča o razsodbah in stališčih, ki so bila že obravnavana na sejah, ali o drugih zadevah, če tako odloči predsednik. Predsednik, v njegovi odsotnosti pa podpredsednik, skliče dopisno sejo z gradivom in določi rok za izjavljanje o gradivu, ki ne more biti krajši od dveh dni. Dopisne seje praviloma potekajo prek elektronske pošte, za operativno izvedbo pa je po pooblastilu predsednika odgovoren tajnik N R. Predlog na dopisni seji je sprejet, če zanj glasuje večina članov. Če kakšen član predlaga spremembo besedila, ki je predmet dopisne seje, se o tem odloča na redni seji ali pa se o predlogu skliče nova dopisna seja.

8. len

Če je član N R ali kateri od njegovih ožjih družinskih članov udeležen v postopku pred N R, se mora iz postopka izločiti. Član N R lahko predlaga svojo izločitev iz postopka v posamični zadevi tudi iz drugih utemeljenih razlogov, ki lahko vplivajo na njegovo nepristranost ali videz nepristranosti pri odločanju. O predlogu za izločitev odloči N R z večino navzočih.

9. len

N R zavrže pritožbo, če je v zadevi, ki je predmet pritožbe na N R začet postopek pri sodišču v Republiki Sloveniji.

Pritožnik predlogu za začetek postopka priloži izjavo, da zadeva, ki je predmet postopka pred N R, ni v obravnavi pred rednim sodiščem, in da do zaključka postopka ne bo vložil predloga ali tožbe pri sodišču v Republiki Sloveniji.

10. len

Delo N R je javno, razen obravnav in odločanja o pritožbah. Člani N R v javnosti ne komentirajo primerov, dokler postopek ni zaključen. N R v javnosti zastopa predsednik, podpredsednik ali drug član N R, po pooblastilu predsednika. Člani N R med postopkom o zadevah, ki zadevajo postopek, sami ne komunicirajo z udeleženci postopka. Z njimi komunicira razsodišče z uradnimi dopisi.

11. člen

N R za ne postopek na temelju pisne pritožbe posameznikov, pravnih oseb, uredništev, novinarskih aktivov, novinarskih sindikatov, upravnega odbora DNS ali izvršilnega odbora SNS. N R lahko za ne postopek tudi na pobudo katerega izmed svojih članov, ki se mora iz postopka izločiti.

Pritožba za začetek postopka pred N R mora biti poslana po fizični ali elektronski pošti najpozneje 30 dni po dogodku, za katerega pritožnik meni, da sodi med primere neetičnega ravnanja novinarja ali drugega avtorja uredniških vsebin. Rok začetka te postopka je prvi dan po dogodku, od katerega se računa, končan pa se z iztekom zadnjega dneva. Če zadnji dan roka sovpade z dela prostim dnevom, se za zadnji dan roka šteje naslednji delavnik. N R mora odločiti, ali bo začel postopek, najpozneje 30 dni po prejemu popolne pritožbe.

12. člen

Pritožba za začetek postopka pred N R mora vsebovati natančne navedbe, s katerimi besedami, sporočilo ali dejanji naj bi bila kršena določila Kodeksa novinarjev Slovenije. Pritožba mora vsebovati natančne navedbe členov Kodeksa novinarjev Slovenije, ki naj bi bili kršeni v prispevku, na katerega se pritožnik sklicuje. Pritožba mora vsebovati tudi obrazložitve in pojasnila, zakaj pritožnik meni, da je bil posamezni član kršen. V pojasnilo lahko pritožnik priloži dokumente, prepis komunikacije z novinarjem in drugo gradivo, ki dokazujejo kršitev kodeksa. Pritožnik mora pritožbi priložiti kopijo, posnetek ali prepis prispevka, na katerega se pritožba nanaša. Nepopolnih in nepodpisanih oziroma anonimnih pritožb N R ne obravnava. N R lahko pozove pritožnika, da svojo pritožbo dopolni, in določi rok za dopolnitev. Če pritožnik v določenem roku pritožbe ustrezno ne dopolni, N R pritožbo zavrže.

N R zavrže tudi pritožbe, za katere očitno ni pristojno; kadar obravnavani prispevek ni novinarski oziroma kadar gre za vsebine, ki niso objavljene v mediju, vpisanem v razvidu medijev..

N R ni odgovorno za morebitno razkritje zaupnosti podatkov, ki jih posredujejo udeleženci v postopku.

13. člen

V predhodnem postopku N R popolno pritožbo posreduje novinarju oziroma uredniku, ki mu je očitana kršitev kodeksa, in ga pozove, da v osmih dneh pisno odgovori na predlog za uvedbo postopka. V utemeljenih primerih se ta rok lahko podaljša.

14. člen

N R v pozivu k dopolnitvi nepopolne pritožbe navede povezavo do javno dostopnih besedil Kodeksa novinarjev Slovenije, Pravilnika o delu Novinarskega sveta in navodil, kako se pritožiti. Pozivu novinarju, naj odgovori na očitane mu kršitve, priloži kopijo pritožbe in navede povezavo do Kodeksa novinarjev Slovenije in Pravilnika o delu Novinarskega sveta.

15. člen

N R za vsako posamezno pritožbo določi razsodnika-poročevalca, ki do naslednje seje oziroma v razumnem roku, ki ga določi N R, preuči navedbe v pritožbi, predlaga morebitni sklic javne obravnave in za sejo N R oblikuje predlog razsodbe ali stališča.

16. len

N R ima diskrecijsko pravico, da z ve ino glasov lanov odlo i, da ne bo razsojalo o pritožbah, ki ne odpirajo relevantnih vprašanj etike novinarskega dela.

17. len

N R odlo itev praviloma sprejeme na podlagi podatkov, ki so jih predložili udeleženci v postopku, ali na podlagi javno dostopnih podatkov. Kadar pa za sprejem kon ne odlo itve potrebuje dodatna pojasnila udeležencev v postopku ali želi udeležence soo iti, jih lahko pozove k predložitvi dodatnih informacij ali skli e javno obravnavo.

18. len

Vabilo na obravnavo pred N R se udeležencem v postopku vro i najpozneje osem dni pred za etkom obravnave.

Udeleženci v postopku so:

- 1) pritožnik ter njegovi zastopniki in pooblaš enci in
- 2) novinar oziroma urednik ter njegovi zastopniki in pooblaš enci.

19. len

N R izvede javno obravnavo, e se vsi udeleženci v postopku odzovejo vabilu na obravnavo. e se javne obravnave eden od udeležencev ne udeleži, N R odlo i, ali bo zadevo obravnaval brez javne obravnave ali pa bo izprašal le prisotnega udeleženca.

20. len

Predsedujo i seji N R, na kateri poteka obravnava, najprej ugotovi prisotnost lanov in drugih udeležencev. Prvi dobi besedo pritožnik, ki lahko obrazloži primer, lahko pa se sklicuje na pisno pritožbo. Za pritožnikom dobi besedo udeleženec postopka, zoper katerega je bil postopek uveden. O zaporedju sodelovanja lanov N R in drugih udeležencev na obravnavi odlo a predsednik N R oziroma predsedujo i. N R se med obravnavo lahko za asno umakne na posvet ali obravnavo za asno prekine, o emer sklepa z ve ino glasov prisotnih lanov N R. Predsedujo i udeležence v postopku pozove k poravnavi. e za poravnavo ni soglasja, N R po kon ani obravnavi nadaljuje postopek in v razumnem roku sprejme razsodbo ali stališ e.

21. len

Tajnik N R snema javno obravnavo.

22. len

V postopku se N R lahko posvetuje tudi s strokovnjaki za etiko, medije, medijsko pravo ali za druga strokovna podro ja.

23. len

N R sprejme razsodbo ali stališ e z ve ino glasov vseh lanov N R, priporo ilo pa z najmanj dvotretjinsko ve ino glasov vseh lanov N R. lan N R ima pravico do lo enega mnenja, ki se objavi hkrati z razsodbo ali stališ em. Lo eno mnenje mora lan N R napovedati takoj po glasovanju. Pisno razsodbo ali stališ e je treba vsem udeležencem v postopku vro iti v 30 dneh. Rok za ne te i z dnem, ko je N R zaklju ilo postopek. Razsodbo ali stališ e podpiše predsednik ali podpredsednik N R.

Razsodbe in stališ a N R morajo vsebovati opis primera, v katerem so navedene o itane kršitve kodeksa, zagovor novinarja, sklep o ugotovljenih kršitvah kodeksa, obrazložitev razlogov za ugotovljeno kršitev ali kršitve oziroma razlogov, zakaj kršitve ni ter navodilo o možnostih za obnovo postopka.

24. len

Novinar ali drugi udeleženec v postopku je oproš en odgovornosti za o itano kršitev:

- 1) e o itana kršitev ni bila dokazana,
- 2) e novinarjevo/udeležen evo ravnanje oziroma opustitev nekega dejanja po dolo ilih Kodeksa novinarjev Slovenije ne pomeni kršitve,
- 3) e je bila o itana kršitev storjena v okoliš inah, ki izklju ujejo novinarjevo/udeležen evo odgovornost.

OBJAVA RAZSODB, STALIŠ IN PRIPORO IL N R

25. len

Razsodbe in stališ a N R imajo status javnostim dostopnih dokumentov.

N R jih posebej odpošlje:

- 1) udeležencem v postopku,
- 2) odgovornemu uredniku medija, ki je predmet obravnave na N R.

Ob upoštevanju pravice javnosti do obveš enosti in izhajajo iz odgovornosti novinarjev za etiko javne besede N R s svojimi razsodbami, stališ i in priporo ili seznanja tudi najširšo javnost, tako da te dokumente pošlje v objavo slovenskim medijem. Razsodbe, stališ a in priporo ila N R objavi tudi na spletni strani www.razsodisce.org.

26. len

Priporo ila N R so namenjena objavi v medijih. Z njimi želi N R opozoriti najširšo in zainteresirane javnosti na pojave neeti nega ravnanja novinarjev in drugih udeležencev v javnem komuniciranju, spodbuditi širšo razpravo o teh pojavih, zlasti med novinarji, ter spodbuditi strokovne javnosti, da izoblikujejo rešitve, ki bi v prihodnje zagotovile spoštovanje etike javne besede.

OBNOVA POSTOPKA

27. len

Postopek, ki je bil zaklju en, in sta bila o njem izdana razsodba ali stališ e N R, se lahko obnovi na predlog kateregakoli udeleženca v postopku. Udeleženec v postopku lahko zahteva obnovo postopka najpozneje eno leto od dne, ko je izvedel za nova dejstva in dokaze, ki lahko vplivajo na spremembo prvotno izre ene razsodbe ali stališ a. O predlogu za obnovo postopka odlo a N R, ki mora najprej ugotoviti, ali obstajajo utemeljeni razlogi za obnovo postopka. Ponovni postopek prav tako vodi N R.

KON NE DOLO BE

28. len

Pravilnik sprejmeta skupš ini DNS in SNS ter velja od dneva javne objave na spletni strani N R.